

PRO-ACTIEVE CIRKEL 2de GRAAD

Kader

Door regelmatig te werken met de methodiek van de proactieve cirkel werk je aan verbondenheid en een positieve klassfeer. Het is een vorm van klasgesprek waarbij iedereen leert om aandachtig en respectvol te luisteren naar elkaar. Leerlingen leren spreken in een positieve taal. Doordat iedereen aan bod komt, krijgt elke leerling de kans om over een bepaald onderwerp iets te zeggen. Door te leren praten met elkaar in een positieve context, zal het gesprek bij een eventueel conflict vlotter verlopen.

Doel

Open leren praten met elkaar op een veilige manier. De proactieve cirkel is een preventieve en groepsgerichte methodiek die de verbondenheid tussen de verschillende leerlingen wil stimuleren.

Vorbereiding leerkracht

Je maakt een planning waar, wanneer en in welke klas je de pro-actieve cirkel zal begeleiden. Een goede voorbereiding kan voor voldoende structuur zorgen tijdens de cirkel. Hoe kan je dit voorbereiden?

- Neem dit document door
- Lees de vragen/ selecteer enkele vragen: zie aparte fiche: Vragen pro-actieve cirkel 2^e graad
- Start met een check-in en eindig met een check-out
- Controleer of je alle materialen hebt om te starten: lokaal, juiste sleutel, afspraken op papier/digitaal, PC/scherm nodig?
- Vraag tijdig ondersteuning aan indien nodig

Cirkelopstelling

De cirkel staat voor gelijkwaardigheid. Niemand kan zich verstoppen. Iedereen krijgt evenveel spreekruimte en wordt gehoord.

Verwelkoming

Leerlingen zijn deze manier van in dialoog gaan niet altijd gewoon.

- Geruststellen door het doel van het gesprek te verwoorden
- Iedere leerling krijgt dezelfde kans om gehoord te worden
- Alles wat er gezegd wordt in de cirkel, blijft in de cirkel
- Er wordt niet over nagepraat op de speelplaats of met 1 iemand

Afspraken

- De gespreksleider geeft je het woord. Je neemt niet zomaar zelf het woord.
- Er is steeds maar 1 persoon aan het woord
- Gebruik respectvolle taal/gebaren
- Geef geen commentaar op anderen dwz niet met ogen rollen, niet glimlachen, lachen, niet zuchten,...
- Je mag passen, een beurt overslaan als je je niet veilig voelt of de vraag te moeilijk vindt

Vraag ronde 1: Welke afspraak vind je belangrijk om je goed te voelen tijdens deze cirkel?

Leerlingen geven aan wat ze naast de algemene afspraken ook belangrijk vinden. De afspraken kan je op aparte papieren noteren en in het midden van de kring leggen.

Je kan ook afsprakenkaartjes gebruiken (zie verder)

Check- in

Een check-in heeft als doel ervoor te zorgen dat iedereen ook echt actief en met een vrij gevoel kan deelnemen. Hiervoor moeten we soms mentale ruimte vrijmaken en even kunnen ventileren over de dingen die ons bezighouden. Dit zorgt ervoor dat nadien iedereen zich goed/beter voelt en met volle aandacht kan participeren.

Hierbij enkele tips bij het toepassen van een check-in:

- Geef aan waarom je een check-in doet en hoe deze zal verlopen
- leerlingen bepalen zelf of ze willen vertellen en wat ze vertellen
- Niet de bedoeling dat ze reageren op elkaar, herkenning kan wel
- In je eigen hoofd/hart laten kijken (start bijvoorbeeld als eerste met de check-in)
- Ook een les kan je starten met een check-in

Voorbeelden van een check-in:

PROVIL
UNIEK IN STEM & SPORT!

Hoe voel je je op dit moment? Kies een dier dat het beste past bij jouw gevoel. Vertel kort waarom je dit dier koos.

1 	2 	3 	4
5 	6 	7 	8
9 	10 	12 	13
14 	15 	16 	17

Interesse in andere voorbeelden voor in de klas?
<https://www.schoolmakers.be/blog/hoekom-jij-de-virtuele-les-of-vergadering-binnen-15-manieren-voor-een-online-check-in-met-leerlingen-of-collegas/>

Start van de cirkel

- Begeleider stelt 1 vraag waarop elke leerling zijn/haar antwoord geeft.
- Begeleider duidt iemand aan om te antwoorden. Niemand praat uit zichzelf.
- Korte antwoorden.
- Start altijd met enkele gemakkelijke vragen, daarna pas de moeilijkere

Begeleider

- Kan leerlingen één voor één in volgorde laten antwoorden
- Bedankt iedereen voor zijn antwoord, bijdrage elke keer opnieuw

- Bedank na een volledig rondje: de leerlingen hebben tenslotte gedurfd om iets te zeggen en naar elkaar te luisteren.

Dit herhaalt zich bij een tweede, derde, ... vraag afhankelijk van de tijd en afhankelijk van hoeveel input er gegeven wordt door de leerlingen. Als leerlingen veel te vertellen hebben, krijg je misschien maar 1 vraag gesteld en dat is oké. Als ze wat minder inbrengen hebben, heb je tijd om een volgende vraag te stellen en dat is ook oké. Het gaat er zeker niet om dat je zoveel mogelijk vragen stelt. Het gaat erom dat leerlingen in een fijne sfeer kunnen babbelen, gehoord worden, hun mening kunnen geven in een veilige setting.

Afsluiting van de cirkel

Leerkracht geeft een samenvatting van wat gezegd is, opgeschreven is. Wat willen we zeker onthouden van dit gesprek?

Is er iets waarover we het nu niet hebben gehad, wat je nu wel wil aanhalen? Of waar je de volgende cirkel over wil praten? **Begeleider noteert.**

Uitchecken

Na de check-in is het belangrijk om ook samen met de leerlingen uit te checken. Dit kan je doen via dezelfde methodiek als je de check-in.

De afbeeldingen van de check-in worden opnieuw getoond. Welk dier kies je nu? Kies je hetzelfde dier of een ander dier?

Nog meer info vind je op:

<https://www.zomerscholen.vlaanderen/aanbod/de-proactieve-cirkel-als-motivator-van-leerlingen-anouk-vroemans/>

Voorbeelden afsprakenkaartjes:

Bron

Wij hebben samen met SBSO Provil, Lommel gewerkt rond het introduceren van de pro-actieve cirkel in de tweede graad en vernoemen hen hier dus graag als bron.